

Skibe i øst, søfolk i vest

Sønderjysk søfart 1600-1814

Leder af Ribe Byhistoriske Arkiv, ph.d. Mette Guldborg

Den sønderjyske søfart var allerede i begyndelsen af 1600-tallet præget af sit engagement i fragtfarten, men forhåbningerne for en lysende fremtid for søfarten blev ødelagt af århundredets mange krigshandlinger og andre ulykker. Da søfarten i 1700-tallet kom på fode igen, var øst og vest gået i hver sin retning. Den sønderjyske østkyst blev hjemsted for betydelige handelsflåder med begyndende trafik på oversøiske områder. På vestkysten stagnerede havnebyerne, men til gengæld leverede landområderne mandskab til den ekspanderende søfart i Amsterdam, Hamborg, Altona og København.

Mette Guldborg har bidraget med afsnittet om perioden 1600-1814 til tobindsværket *Sønderjysk Søfarts Historie*, der udkom i 2021.

Kilder

Mette Guldborg udtaler om kilderne: Mit oplæg tog udgangspunkt i mit bidrag til bind 1 af tobindsværket *Sønderjysk Søfarts Historie*: "Skibe i øst, søfolk i vest, 1600-1814" i Mikkel Leth Jespersen og Hans Schultz Hansen (red.): *Sønderjysk Søfarts Historie 1, indtil 1814*. Historisk Samfund for Sønderjylland og Museum Sønderjylland, Aabenraa 2021, s. 153-331.

Bidraget bygger på en bred vifte af litteratur og kilder, hvoraf her kun skal nævnes nogle få:

- Eschels, Jens Jacob: *Lebensbeschreibung eines alten Seemannes von ihm selbst und zunächst für seine Familie geschrieben*. Husum 2014.
- Kraack, Gerhard et al. (red.): *Flensburg in Geschichte und Gegenwart. Informationen und Materialien*. Flensburg 1972.
- Nørlund Christensen, Asger: *Maritime Connections Across the North Sea. The exchange of maritime culture and technology between Scandinavia and the Netherlands in the early modern period*. Leiden 2021.
- Rheinheimer, Martin: *Die Insel und das Meer. Seefahrt und Gesellschaft auf Amrum 1700-1860. Studien zur Wirtschafts- und Sozialgeschichte Schleswig-Holsteins Band 53*, Stuttgart 2016.
- Schütt, Hans-Friedrich (red.): *Schiffahrt und Häfen von Tondern bis Brunsbüttel, von Hadersleben bis Schleswig. Ein geschichtlicher Überblick von den Anfängen bis heute*. Industrie- und Handelskammer zu Flensburg anlässlich ihres 100jåhrigen Jubilåums. Flensburg 1971.
- Ventegodt, Ole: *Redere, rejser og regnskaber. Et par flensborgske partrederiregnskaber 1783-1812*. Flensburg 1989.
- Periodens store kildegruppe er Øresundstolden, som kan man gå på opdagelse i på www.soundtoll.nl
- I øvrigt henvises til litteraturlisten i *Sønderjysk Søfartshistorie* bind I